

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania O. Spółki Jawnej w C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
z udziałem zainteresowanych: D. A., M. F., H. H.,
J. K., Z. K., Z. M., A. M.,
J. M., O. M., I. P., T. P., H. S., I. T. i U. W.
o objęcie obowiązkiem ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego
w (...) z dnia 29 stycznia 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża odwołującej się Spółki kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 29 stycznia 2021 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania O. Spółki jawnej w C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C., przy udziale wskazanych zainteresowanych, oddalił apelację odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 5 marca 2019 r., sygn. akt IV U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołania płatnika składek O. Spółki jawnej w C. od 14 decyzji organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2018 r. o

objęciu obowiązkiem ubezpieczeń społecznych 14 ubezpieczonych - zainteresowanych w sprawie i ustaleniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla zainteresowanych z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o świadczenie usług w okresach wskazanych w decyzjach pomiędzy 2014 a 2015 rokiem.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się Spółka zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że treść uzasadnienia podstaw kasacyjnych wskazuje, że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji doszło do szeregu nieprawidłowości, w tym obrazy prawa materialnego oraz naruszenia przepisów proceduralnych, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia, a które to uchybienia nie zostały uwzględnione przez Sąd drugiej instancji w toku postępowania apelacyjnego, co niezasadnie skutkowało oddaleniem apelacji płatnika składek. Istotne jest pominięcie przez Sądy i ZUS zarzutów naruszenia ujawnionych na każdym etapie procesu: art. 2, art. 7, art. 22 i art. 87 Konstytucji w związku z art. 8 Konstytucji. W sprawie występują istotne i nierozstrzygnięte w jednoznaczny sposób zagadnienia prawne dotyczące kompetencji organu rentowego do kwestionowania ważnie zawartych i wykonywanych zgodnie z wolą stron umów o dzieło z punktu widzenia podlegania tych stosunków prawnych obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dotyczące działania płatnika składek w usprawiedliwionym przekonaniu o prawidłowości swoich działań w zakresie kwalifikacji umów i braku podstaw do dokonania zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego w związku z wynikami uprzedniej kontroli organu rentowego o tożsamym przedmiocie, która to kontrola obejmowała okres bezpośrednio poprzedzający okres sporny w niniejszym postępowaniu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o nieprzyjęcie skargi do rozpoznania, ewentualnie - o oddalenie skargi kasacyjnej; w każdym przypadku o - zasądzenie od skarżącej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w wysokości według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się Spółki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Kwestiami analogicznymi do tych – przedstawionych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej – zajmował się już Sąd Najwyższy, który w postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2022 r., I USK 446/21, odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki w sprawie podobnej do niniejszej. W powołanym postanowieniu I USK 446/21 Sąd Najwyższy stwierdził, że przedstawiony w uzasadnieniu wniosku problem prawny doczekał się już rozstrzygnięcia w dotychczasowym orzecznictwie, w którym (wbrew odmiennemu stanowisku zaprezentowanemu we wniosku) jednolicie przyjmuje się, że organ rentowy może kwestionować zarówno sam tytuł ubezpieczenia społecznego, jak i ustaloną podstawę wymiaru składek (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13, LEX nr 1444493; z dnia 10 lipca 2014 r., II UK 454/13, LEX nr 1495840; z dnia 13 stycznia 2016 r., III UK 53/15, LEX nr 1984624; z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404; z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16, LEX nr 2305920; z dnia 21 marca 2019 r., II UK 554/17, LEX nr 2638582 oraz postanowienia: z dnia 29 sierpnia 2018 r., II UK 438/17, LEX nr 2538834; z dnia 29 maja 2019 r., II UK 214/18, LEX

nr 2690937). Organ rentowy, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może więc - bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, któremu strony zamierzały się poddać - ustalić rzeczywisty jego charakter i prawidłowy tytuł ubezpieczeń społecznych. Ustalenie, że między stronami umowy o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających umowom nazwanym, zdefiniowanym w art. 734 i 758 k.c. lub właściwych umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, nakazuje z kolei wydanie decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 2 ustawy systemowej. Według Sądu Najwyższego korzystanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z jego ustawowych uprawnień nie narusza równocześnie art. 7 w związku z art. 87 Konstytucji RP, ponieważ pierwszy z wymienionych przepisów stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a drugi określa hierarchię źródeł powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej, wymieniając wśród nich właśnie ustawy, a takim aktem prawnym jest ustawa systemowa, której przepisy dopuszczają weryfikację tytułów podlegania lub niepodlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podzielił przedstawioną argumentację i uznał, że ma ona adekwatne odniesienie do niniejszej skargi kasacyjnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1).

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma podstawę w art. 102 k.p.c.